

INSTITUTUL NAȚIONAL AL JUSTIȚIEI

Anexa nr.11

*la Hotărîrea Consiliului INJ
nr.6/7 din 03.07.2015*

CURRICULUM

la disciplina

**„PROGRAME PROBAȚIONALE ȘI INSTRUMENTE
SPECIFICE DE LUCRU”**

AUTOR:

Vladimir POPA

Șef al Oficiului central de probațiune,
Formator INJ

AVIZAT

Șef Direcție instruire și cercetare

CHIȘINĂU, 2015

I. PRELIMINARII

Din punct de vedere cantitativ, s-a putut remarca o creștere de la an la an a activităților serviciilor de probațiune, dar analizele activităților de probațiune au relevat ponderea destul de mică a componentei de asistență și consiliere la nivel național. Esența muncii în probațiune se situează tocmai în cadrul acestui segment, de a cărui eficacitate se leagă în mod direct reintegrarea în societate a persoanelor care au comis infracțiuni. Percepția generală a consilierilor de probațiune reflectă nevoia imperioasă de a implementa în lucrul cu persoanele care au comis infracțiuni programe specializate, cu o structură bine organizată, care să aibă la bază cercetări privind cauzele și remediile pentru comportamentul infracțional.

În acest context, se acordă o atenție deosebită evaluării necesităților subiecților probațiunii pentru elaborarea și implementarea programelor probaționale și a altor programe specifice de lucru, care au ca scop reducerea riscului de recidivă a subiecților probațiunii, prin schimbarea modului de gândire și a comportamentelor antisociale.

Programele probaționale și instrumentele specifice de lucru constituie un suport al activității de probațiune desfășurate de consilierul de probațiune în colaborare cu alți actori comunitari în procesul de resocializare a persoanelor aflate în conflict cu legea penală și reinsertie a persoanelor liberate și locurile de detenție și se orientează spre corecția comportamentului, reabilitare.

Participarea la programele probaționale pentru o persoană, din perspectiva ultimelor abordări teoretice promovează utilizarea metodelor de conștientizare a propriei „povești de viață”, prin descoperirea și stimularea resurselor care contribuie la adaptarea în situația diferitelor solicitări, prin stimularea dorinței și a efortului de autocunoaștere, precum și prin formarea deprinderii de a-și defini scopuri clare, pe termen scurt, mediu și lung. În societatea industrială post-modernă, indecizia unei persoane contribuie la apariția stresului, anxietății care se poate accentua în situația planificării viitorului.

Programele probaționale pentru subiecți ai probațiunii au un caracter interactiv și de dezvoltare personală cu scopul de motivare și corecție a comportamentului în vederea integrării și reabilitării sociale.

II. COMPETENȚE

Prin studiul disciplinei audientul va obține următoarele competențe:

- evaluarea necesităților subiecților probațiunii;
- formularea scopului și obiectivelor programelor probaționale și instrumentelor specifice de lucru în activitatea de probațiune;
- formularea concluziilor privind perspectivele resocializării subiecților probațiunii;
- înțelege principiile și teoriile fundamentale ale programelor probaționale.

III. PRINCIPALELE OBIECTIVE

- să descrie programele probaționale;
- să explice procesul de evaluare a impactului programelor probaționale și instrumentelor specifice de lucru;
- să identifice procedura de evaluare a necesităților beneficiarilor;
- să stabilească legăturile dintre programele probaționale și reducerea recidivei;
- să argumenteze necesitatea aplicării programelor și instrumentelor de lucru;
- să motiveze subiectul probațiunii de a participa din propria dorință la programe probaționale.

IV. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Denumirea disciplinei	Formator	Total ore	Ore curs	Ore practice	Evaluarea
PROGRAME PROBAȚIONALE ȘI INSTRUMENTE SPECIFICE DE LUCRU	Vladimir POPA	18	4	14	TESTE pentru evaluarea cunoștințelor

V. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr. d/o	TEMATICA	Ore curs	Ore practice
1.	Introducere, Concepte de bază.	0,5	
2.	Principiile și teoriile ce stau la baza programelor probaționale și instrumentelor specifice de lucru.	1,5	4
3.	Metode și tehnici utilizate în derularea programelor probaționale.	1	5
4.	Programele de prevenire a comportamentului deviant. Evaluarea impactului programelor probaționale.	1	5
	TOTAL:	4	14

VI. UNITĂȚI TEMATICE

Unități tematice	Strategii didactice/ Resurse logistice	Sugestii pentru lucrul individual
Tema 1. Introducere, Concepte de bază.		
<i>Ore de curs</i> <ul style="list-style-type: none"> Scopurile și obiectivele cursului. Metodele de studiu. Regulile de bază. 	Curs-prelegere Proiector/laptop Tabla flipchart. Discuții dirijate	<i>Ore de curs</i> Lectura surselor bibliografice.
Tema 2. Principiile și teoriile ce stau la baza programelor probaționale și instrumentelor specifice de lucru.		
<i>Ore de curs</i> <ul style="list-style-type: none"> Teoria comportamentală a învățării Teoria învățării sociale Teoria anomiei Teoria subculturilor delincvente Teoria controlului social Teoria condiționării-operante Teoria autodeterminării. <i>Ore practice</i> <ul style="list-style-type: none"> Analiza teoriei comportamentale a învățării și învățării sociale. Identificarea caracteristicilor teoriilor anomiei și 	Curs-prelegere Proiector/laptop Seminare. Studiu de caz. Lucrul în grup	<i>Ore de curs</i> Lectura surselor bibliografice. <i>Ore practice</i> Soluționarea spețelor.

<p>subculturilor delincvente.</p> <ul style="list-style-type: none"> Analiza teoriilor controlului social și autodeterminării. 	<p>Tabla flipchart.</p>	
<p>Tema 3. Metode și tehnici utilizate în derularea programelor probaționale.</p>		
<p><i>Ore de curs</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Metodologia promovării programelor de grup. Selectarea grupului și a tehnicilor de lucru. Rolul și funcțiile consilierului de probațiune în derularea programelor de prevenire a comportamentului deviant. Factori de succes în promovarea programelor de resocializare și corecție a comportamentului. <p><i>Ore practice</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Identificarea programelor de grup. Expunerea funcțiilor consilierului de probațiune în derularea programelor probaționale. Analiza factorilor de succes în procesul de resocializare și corecție a condamnaților. 	<p>Curs-prelegere Proiector/laptop</p> <p>Seminare. Lucrul în grup Studiu de caz. Tabla flipchart.</p>	<p><i>Ore de curs</i></p> <p>Lectura surselor bibliografice.</p> <p><i>Ore practice</i></p> <p>Soluționarea spețelor.</p>
<p>Tema 4. Programele de prevenire a comportamentului deviant. Evaluarea impactului programelor probaționale.</p>		
<p><i>Ore de curs</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Prezentarea desfășurată a programelor: program de lucru cu minorii cu un comportament agresiv, delincvent; program de dezvoltare a inteligenței emoționale; program vocațional; program de reducere a riscului de recidivă; programe de corecție a comportamentului. Prezentarea activităților și exercițiilor aplicate la elaborarea și derularea de programe de resocializare și corecție a comportamentului. Aspecte practice. <p><i>Ore practice</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Analiza programelor de lucru cu persoanele cu comportament agresiv, delincvent. Analiza programelor de dezvoltare a inteligenței emoționale și programului vocațional. Identificarea programelor de reducere a riscului de recidivă. 	<p>Curs-prelegere Proiector/laptop</p> <p>Seminare. Studiu de caz. Tabla flipchart.</p>	<p><i>Ore de curs</i></p> <p>Lectura surselor bibliografice.</p> <p><i>Ore practice</i></p> <p>Soluționarea spețelor.</p>

VII. EVALUAREA

Evaluarea se va efectua continuu și la final.

A.Evaluarea continuă se va realiza prin:

- realizarea activităților individuale;
- susținerea unei testări care vor conține sarcini cu obiective de măsurare a cunoștințelor;

B.Evaluarea finală se va efectua sub forma unor teste pentru evaluarea cunoștințelor.

V. REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

Acte normative:

- 1) Legea cu privire la probațiune nr.8 din 14.02.08, Monitorul Oficial, nr.103-105 din 13.06.08;
- 2) Regulamentul privind organizarea și funcționarea organelor de probațiune (aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 827 din 10.09.2010, Monitorul Oficial, nr. 166-168 din 14.09.2010);

Reglementări internaționale:

- 1) Regulile minimale ale Națiunilor Unite pentru elaborarea unor măsuri neprivative de libertate (Regulile de la Tokyo) 45-110 din anul 1990, Cea de-a 68-a ședință plenară, 14 decembrie 1990;
- 2) Principiile Națiunilor Unite pentru prevenirea delincvenței juvenile (Principiile de la Riyadh), Rezoluția 45/112 14 decembrie 1998, (a 68-a Sesiune Plenară);
- 3) Recomandarea Nr. R (92) 16 a Comitetului de Miniștri către statele membre referitoare la regulile europene asupra sancțiunilor aplicate în comunitate, adoptată de Comitetul de Miniștri în 19 octombrie 1992, cu ocazia celei de a 482-a reuniune a vice-miniștrilor;
- 4) Recomandarea CM/Rec (2010) 1 a Comitetului de Miniștri a Consiliului Europei către statele membre cu privire la Regulile de Probațiune ale Consiliului Europei, adoptată de către Comitetul de Miniștri la 20 ianuarie 2010, la cea de-a 1075-a adunare a vice-miniștrilor.

Practica judiciară:

- 1) Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr.39 din 22 noiembrie 2004 cu privire la practica judiciară în cauzele penale privind minorii (Buletinul Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova, 2005, nr.7, pag.6);
- 2) Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr.16 din 31 mai 2004 cu privire la aplicarea în practica judiciară a principiului individualizării pedepsei penale, (Buletinul Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova, 2004, nr.6, pag.22).

Literatură de specialitate:

1. Ciobanu V., Rotaru V., Zaharia V., Dolea I., Justiția Juvenilă; Instituția probațiunii în sistemul de drept al Republicii Moldova; Mediarea penală. PNUD Moldova, Institutul Național al Justiției. - Ch. : ELAN POLIGRAF S.R.L., 2009 – (Seria: Suporturi de curs). – Cartea 11-a. – 296 p.
2. Zaharia V., Popa V., Popa V., Astrahan L., Ghidul consilierului de probațiune, - Ch.: Tipogr. „BonsOffices” S.R.L., 2009, 220 p. ;
3. Ulianovschi X., Golubțov I., Zaharia V., Cojocaru V., Ghidul consilierului de probațiune, Institutul de Reforme Penale, Chișinău, 2004;
4. Zaharia V., Popa V., Rotaru V., Martin D., Beldiga C. Alternative la detenție. Raport de evaluare. - Ch. : „Helmax-Exim” SRL, 2009, 184 p. ;
5. Dolea I., Zaharia V., Rotaru V., Popa V., Probațiunea în Republica Moldova. Raport de monitorizare. - Ch.: Tipogr. „BonsOffices” S.R.L., 2011, 100 p. ;
6. Florian Gh., Zaharia V., Dilion M., Popa V., Moraru-Chilimar R., Probațiuneapresentențială în privința minorilor. Teorie și practică, Institutul de Reforme Penale, Chișinău, 2005;
7. Ulianovschi X., Mîrza V., Golubțov I., Rijicova S., „Ghid privind munca neremunerată în folosul comunității aplicată față de minori”, IRP, Chișinău, 2006;
8. Caciamac L., Zaharia V., Canțer N., Postu D., Raportul misiunii de evaluare a necesităților în domeniul pregătirii pentru liberare a deținuților. - Institutul de Reforme Penale. – Ch. : Helmax-Exim, 2006 (Tipogr. „BonsOffices”), 92 p. ;

9. Prițcan V., Gribincea T., Moraru-Chilimar R., Cojocaru A., Fiscuci C., Popa V., Dumbrăveanu V., Lungu V., Popovici M., Reintegrarea socială a persoanelor liberate din locurile de detenție. Ghid practic, Institutul de Reforme Penale, Chișinău, 2007;
10. Dolea I., Zaharia V., Ardeleanu D., Cepraga I., Șarban S., Capacități și abilități de reintegrare socială a deținuților. Cercetare sociologică. - Institutul de Reforme Penale – Ch. :, „BonsOffices” SRL, 2009, 56 p. ;
11. Ciobanu D., Bolotovici L., Popa V., Gribincea T., Zaharia V., Reintegrarea socială a persoanelor liberate din locurile de detenție, IRP, Chișinău, 2009;
12. Zaharia V., Pistrinciuc V., Racu A., Raport de monitorizare și evaluare a activității de reintegrare socială a persoanelor liberate din locurile de detenție. - Ch. :, „Cu drag” SRL, 2009, 36 p. ;
13. Adam A., Zaharia V., Cocîrță A., Cojocaru V. Ghidul rudelor persoanelor condamnate. Institutul de Reforme Penale. –Ch.: Helmax-Exim, 2006;
14. Zaharia V., Harconiță N., Popa V., Ghid de implicare comunitară în activitatea de probațiune în privința minorilor. - Ch.: „BonsOffices” S.R.L., 2010, 68 p.;
15. Anton M. Van Kalmthout, Reintegrarea social și supravegherea infractorilor în opt țări europene, Craiova, 2004;
16. Durnescu I., Manualul consilierului de reintegrare socială și supraveghere, Craiova, 2001;
17. <http://www.irp.md/probatiune.php>;
18. <http://www.justice.gov.md/index.php?cid=192>.
19. <http://www.cepprobation.org/>.